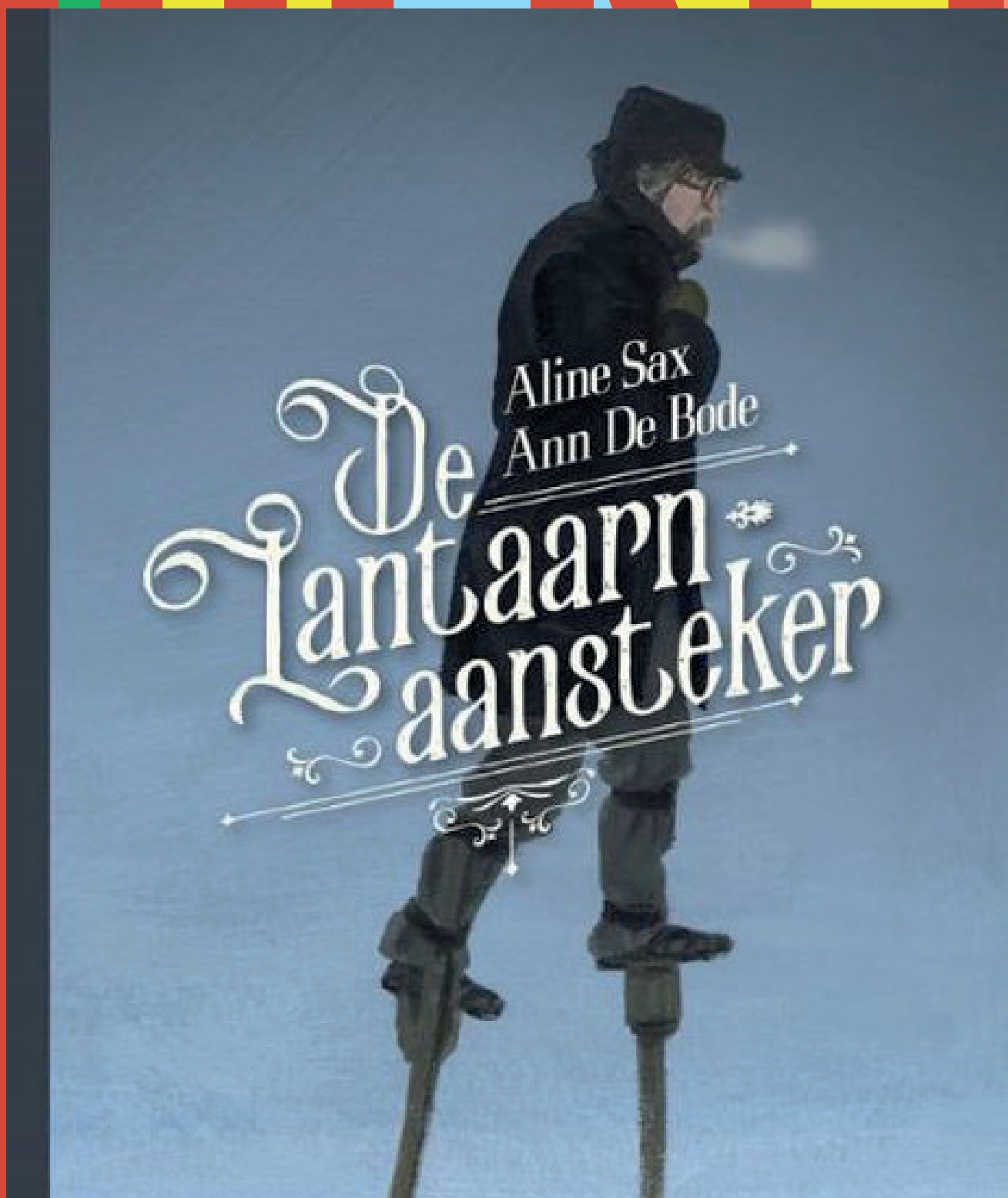

B
O
E
K
E
N

LESSSUGGESTIES GROEP 7/8

W
E
L
K
O
M
M
E
N

Brieven

Groep 7/8- 60 minuten

Les 1

Materialen

- het boek *De lantaarnaansteker* van Aline Sax en Ann De Bode
- de ingescande voorkant en prenten van het boek (om op het digibord te tonen tijdens het voorlezen)
- kopieën van het boek: één kopie per personage (A4-formaat)
- afbeeldingen van de verschillende personages (A4-formaat)
- schrijfpapier (A5-formaat)
- wisbordjes

Kerdoelen

Nederlands

- Kerndoel 3. De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.
- Kerndoel 4. De leerling spreekt en schrijft gericht op doel, publiek en context.
- Kerndoel 5. De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.
- Kerndoel 9. De leerling reflecteert op de uitvoering van een taalactiviteit.
- Kerndoel 13. De leerling verzorgt het schriftelijk taalgebruik.

Burgerschap - identiteit

- Leerlingen leren enkele verschillende aspecten waardoor hun identiteit mede gevormd is bewust waar te nemen: gender, gezin, sociaaleconomische achtergrond, levensbeschouwing religie en cultuur.

Burgerschap - diversiteit

- Leerlingen leren de secundaire emoties van de ander te herkennen en te benoemen en te anticiperen op reacties van anderen op het eigen handelen.
- Leerlingen leren uit te wisselen over wat gedeelde en verschillende waarden, overtuigingen, idealen en toekomstverwachtingen zijn.

Lesdoelen

- De leerling leeft mee met de hoofdpersonages en kan vertellen hoe deze personages zich aan het begin, in het midden en aan het eind van een verhaal voelen.
- De leerling schrijft een korte brief aan een van de hoofdpersonages.

Didactische route

Inleiding

- De leerkracht leest het boek *De lantaarnaansteker* voor en toont tegelijkertijd de bijbehorende prenten op het digibord.
- De leerkracht en leerlingen bespreken het verhaal kort na, zodat de leerkracht zeker weet dat het verhaal duidelijk is voor alle leerlingen.
- De leerlingen noteren de diverse personages op het wisbordje.

Kern

- De leerkracht stelt de volgende vragen:
  - Hoe begint het verhaal?
  - Hoe loopt het verhaal af?
  - Welke personages zijn er?
- De leerkracht toont één voor één een prent waarop een van de personages te zien is en stelt de volgende vragen:
  - Wat kun je over het karakter van de lantaarnaansteker vertellen?
  - Hoe voelen de personages zich?
  - Wat hebben de overige personages gemeen?
  - Welke rol speelt de lantaarnaansteker in het verhaal?
- De leerkracht toont een afbeelding van de voorkant van het boek en stelt de volgende vragen:
  - Wanneer speelt het verhaal zich af? Is dat van belang?
  - Wat ben je over deze tijd te weten gekomen?
  - Zou het verhaal zich ook in deze tijd kunnen afspelen? Welk beroep zou de lantaarnaansteker nu hebben?
- De leerkracht stelt de volgende vraag: Wat is de belangrijkste gebeurtenis in het verhaal? De leerkracht toont de bijbehorende afbeelding en vraagt: Wat zou er in die brief hebben gestaan?
- De leerlingen weten niet exact wat in de brieven staat. De leerkracht stelt de volgende vragen:
  - Kunnen de leerlingen zelf een brief schrijven aan een van de personages?
  - Wat is de boodschap van deze brief?
  - Wat moet er allemaal in komen te staan?
- De leerlingen schrijven een korte brief aan een van de personages. Ontvangt de vreemdeling ook een brief?

Afronding en reflectiemoment

- De leerlingen wisselen de brieven uit en geven feedback: tips en tops.
- De leerlingen verwerken de ontvangen feedback.
- Enkele leerlingen lezen hun brief voor.
- De leerkracht hangt de kopieën van het boek naast elkaar aan de muur. De leerlingen hangen hun brief bij de afbeelding van het gekozen personage uit het boek.

Emoties

Les 2

Groep 7/8- 90 minuten

De les wordt opgedeeld in twee lessen van 45 minuten. Les 1 bestaat uit de analyse van de gezichtsuitdrukkingen en het gesprek hierover (punt 1 t/m 5).

Les 2 bestaat uit het naspelen van de situatie met extra aandacht voor de gezichtsuitdrukkingen van de personages (punt 6 t/m 10).

Materialen

- het boek *De lantaarnaansteker* van Aline Sax en Ann De Bode
- de ingescande voorkant en prenten van het boek (om op het digibord te tonen tijdens het voorlezen)
- kopieën van het boek: één kopie per personage (A4-formaat)
- A4'tjes of wisbordjes

Kerdoelen

Nederlands

- Kerndoel 3. De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.
- Kerndoel 11. De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.
- Kerndoel 14. De leerling verkent met taal hoe je uiting geeft aan je identiteit.

Burgerschap - diversiteit

- Leerlingen leren de secundaire emoties van de ander te herkennen en te benoemen en te anticiperen op reacties van anderen op het eigen handelen.
- Leerlingen leren uit te wisselen over wat gedeelde en verschillende waarden, overtuigingen, idealen en toekomstverwachtingen zijn.
- Leerlingen leren overeenkomsten en verschillen tussen mensen te herkennen, te benoemen, en in aan zette verklaren.

Lesdoelen

- De leerling kan gezichtsuitdrukkingen beschrijven en vertellen welk gevoel hierbij hoort
- De leerlingen kan zich inleven in een personage en verschillende gezichtsuitdrukkingen laten zien.

Didactische route

Inleiding

- De leerkracht lees het boek voor en laat toont tegelijkertijd de bijbehorende prenten op het digibord.
- De leerlingen bekijken de prenten van de personages en schrijven op wat ze opvalt aan de gezichtsuitdrukkingen. Ze gaan hierbij nog niet associëren. Ze schrijven alleen op wat ze zien.
- De leerlingen schrijven op wat ze voelen bij de gezichtsuitdrukkingen van de personages.

Kern

- De leerlingen gaan met elkaar in gesprek over wat ze hebben gezien en wat ze daarbij voelen. Als leerkracht loop je rond en luister je naar de gesprekken van de kinderen. Deel opvallende en/of mooie reacties met de hele klas en laat kinderen reacties van elkaar benoemen.
- De leerkracht stelt de leerlingen "wat als..?" vragen. Denk hierbij aan Wat als de vrouw wel brieven terug zou ontvangen? Wat als Wat als jij in een van de situaties zou zitten, hoe zou je je dan voelen? Wat als de vreemdeling Nederlands zou kunnen? Je sluit hier de eerste les af.
- Vraag terug wat ze de vorige les gedaan hebben.
- Verdeel de leerlingen in groepjes van 4.
- De leerlingen kiezen een personage en bedenken een situatie met het gekozen personage, waarbij het personage hetzelfde voelt als in het boek. De leerlingen bedenken zelf drie andere personages die in de situatie voor komen en zorgen ervoor dat er duidelijk te zien is hoe iemand zich voelt. Je kun als leerkracht eventueel kaartjes maken met situaties. De leerlingen krijgen 15 minuten de tijd om de situatie te bedenken en te oefenen. Het stukje moet tussen de 3 en 5 minuten duren.

Afronding en reflectiemoment

- De leerlingen voeren het stukje op, na elk stukje bespreekt de leerkracht met de leerlingen wat ze gezien heen en wat ze hierbij voelde.
- Sluit de les af met de leerlingen door de volgende vragen te stellen: Wat vond je ervan? Wat voelde je tijdens het spelen? Wat heb je geleerd?

Schrijfstijl

Groep 7/8- 50 minuten

Les 3

Materialen

- het boek *De lantaarinaansteker* van Aline Sax en Ann De Bode
- de ingescande voorkant en prenten van het boek (om op het digibord te tonen tijdens het voorlezen)
- schrijfpapier (A5-formaat)
- wisbordje met stift
- whiteboard
- tekenblaadjes (A5-formaat)

Kerdoelen

Nederlands

- Kerndoel 3. De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen of gekeken bronnen.
- Kerndoel 4. De leerling spreekt en schrijft gericht op doel, publiek en context.
- Kerndoel 5. De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.
- Kerndoel 9. De leerling reflecteert op de uitvoering van een taalactiviteit.
- Kerndoel 11. De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.
- Kerndoel 12. De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal.
- Kerndoel 13. De leerling verzorgt het schriftelijk taalgebruik.

Lesdoelen

- De leerling omschrijft de schrijfstijl van een tekst.
- De leerling schrijft een tekst en houdt daarbij rekening met een specifieke schrijfstijl.

Didactische route

Inleiding

- De leerkracht leest (het gekozen gedeelte van) het boek *De lantaarinaansteker* voor en toont tegelijkertijd de bijbehorende prenten op het digibord.
- De leerlingen noteren alle opvallende zaken over de manier van schrijven op hun wisbordje.

Kern

- De leerlingen maken samen met de leerkracht een woordweb bij de gevonden opvallende zaken. De leerkracht geeft bliksembeurten en noteert de informatie op het whiteboard. Informatie die bij elkaar hoort komt op dezelfde tak van het woordweb. Er ontstaat een overzicht van de dingen die de schrijfstijl van de schrijver typeert.
- De leerkracht legt uit wat een schrijfstijl is en hoe dit zorgt voor samenhang binnen het verhaal. Ook trekt de leerkracht een conclusie over de tot nu toe gevonden informatie.
- De leerlingen schrijven een tekst bij een van de lege pagina's. De leerkracht arceert de informatie in het woordweb die ze moeten verwerken in hun geschreven tekst.

Afronding en reflectiemoment

- De leerlingen wisselen de teksten uit en controleren de kenmerken van de schrijfstijl. Ze geven elkaar een tip en een top.
- De leerlingen maken een tekening bij hun tekst. De leerkracht niet de tekst en de tekening aan elkaar.

Colofon

Deze lessuggesties zijn ontworpen door:

Bonnie Laudy	Ihona Admiraal
Aniek van Leur	Liset van den Berg
Nienke Otten	Sanne Derksen
Stan Peters	Wilma Hofs
Guillaume Philippo	Tijn Klein Gebbinck
Pim Slutter	Bo Lammersen
Jacqueline Terwijn	

redactie: Lynn Hartjes

vormgeving: Rozan Domhof

 IselingeHogeschool

de Bibliotheek
West Achterhoek